

Список використаних джерел:

1. Achkasova S. Using the decision-making technology in organization of compliance in the sphere of accumulated pension provision / S. Achkasova // Technology Audit & Production Reserves. – 2020. – Vol. 5. – Issue 4(55) . – P. 19–27.
2. Decision Making Helper. Available at: <https://www.infonautics-software.ch/decisionmakinghelper/>

ІНТЕГРОВАНА ЗВІТНІСТЬ – СУЧАСНА ЗВІТНІСТЬ ДЛЯ БІЗНЕСУ

Багрій К.Л., канд. екон. наук, доцент, Чернівецький торговельно-економічний інститут Державного торговельно-економічного університету

Існуюча концепція фінансової звітності направлена здебільшого на ретроспективне представлення фінансової інформації, не приділяючи уваги оцінці ризиків діяльності, стратегічним напрямкам розвитку, соціальним та екологічним аспектам діяльності, сталому розвитку тощо. Оприлюднення інформації щодо зусиль підприємства в питаннях вирішення соціальних та екологічних викликів створюють позитивний імідж, поліпшують ділову репутацію, служать додатковим свідченням надійності та сталого розвитку бізнесу. У зв'язку з цим у світовій практиці активно впроваджується формування інтегрованої звітності, яка поєднує фінансові та не-фінансові аспекти оцінки діяльності підприємства, будучи засобом додаткового розкриття облікової інформації.

Узагальнюючи досвід зарубіжних експертів щодо аналізу проблем, які виникають при підготовці інтегрованої звітності, Єршова Н. Ю. наводить такі: пошук рівноваги між дотриманням вимог прозорості та ризиками додаткового розкриття інформації; відсутність підтримки з боку вищого керівництва; забезпечення відповідності процесів підготовки інтегрованої та фінансової звітності; потреба підвищення якості кадрового забезпечення; часові обмеження; недостатність консультативної підтримки організацій, що спеціалізуються на розробці стандартів та нормативної бази з питань інтегрованого звітування [1, с. 453].

Зазначені проблемні аспекти впровадження інтегрованої звітності задають загальні тенденції її подальшого розвитку, служать орієнтирами для її вдосконалення. Такі тенденції, перш за все, є предметом дискусії ключових світових гравців з розробки стандартів інтегрованої звітності та надання послуг зі складання та верифікації такої звітності. Прикладами важливих ініціатив, направлених на заохочення міжнародного обговорення майбутнього інтегрованої звітності, є такі:

- проєкт Глобальної ініціативи зі звітності (GRI) «Звітність 2025» (Reporting 2025) [2];
- аналітичні звіти Асоціації присяжних сертифікованих бухгалтерів (Association of Chartered Certified Accountants – ACCA) [3];

- аналітичні звіти компаній «Великої четвірки» (зокрема, Опитування KPMG щодо звітності з питань сталого розвитку (KPMG Survey of Sustainability Reporting) [4] та ін.

Так, прикладом налагодження глобального діалогу між різними інституціями щодо подальшого розвитку інтегрованої звітності є ініціатива Міжнародного комітету з інтегрованої звітності (IIRC) «Діалог з корпоративної звітності» (CRD), яка має на меті сприяти узгодженості, послідовності та порівнюваності між існуючими підходами до складання інтегрованої звітності. Даний проєкт покликаний створити платформу для комунікації щодо напрямів розвитку, змісту й оцінки поточного стану звітності, стандартів і відповідних вимог до її складання; визначення практичних засобів, за допомогою яких відповідні підходи, стандарти та вимоги можуть бути узгоджені.

У рамках проєкту «Звітність 2025» (Reporting 2025) опубліковано аналітичні матеріали «Тренди у сфері сталого розвитку та звітності у 2025: готуємося до майбутнього» [2], що в частині загальних тенденцій розвитку звітування окреслюють такі:

- компанії демонструватимуть свою активну прихильність до сталого майбутнього за допомогою звітності, яка має чітко пояснювати внесок компаній у вирішення реальних проблем суспільства;
- зв'язок між проблемами сталого розвитку та бізнес-моделями компаній стане сильнішим, що буде досягнуто значною мірою за допомогою регламентованих і нерегламентованих форматів розкриття інформації;
- розкриття інформації у звітності відбуватиметься з посиленням значення етичних цінностей;
- очікується, що звіти будуть коротшими й актуальними, але достатніми для пояснення контексту;
- посилення протидії дезінформації шляхом забезпечення балансу між точними даними, які можна підтвердити, та їх контекстним описом.

У частині формату звітності в даних аналітичних матеріалах зазначено такі тенденції розвитку [2]:

- звітування буде цифровим і в режимі реального часу;
- інформація про ефективність і вплив стане набагато доступнішою завдяки використанню потужних пошукових систем і програмного забезпечення;
- з метою забезпечення інформативності інформації у форматі інтегрованого звітування передбачається розширення системи показників;
- звітність буде сфокусована на спроможності компаній створювати цінність для суспільства;
- звітність буде демонструвати проактивне зобов'язання в досягненні сталого розвитку;
- звітність буде в інтегрованому форматі, що передбачає поєднання в одному форматі фінансових і нефінансових показників діяльності компаній.

У звіті 2020 р. за результатами опитування KPMG щодо звітності з питань сталого розвитку (KPMG Survey of Sustainability Reporting 2020) також здійснено огляд глобальних тенденцій розвитку такої звітності [4]:

- Європейський Союз оновлює Директиву ЄС з нефінансової звітності та розглядає можливість розробки стандартів нефінансової звітності;
- Всесвітній економічний форум (The World Economic Forum) оприлюднив свою доповідь про загальні показники (21 індикатор) та відповідну звітність для сталого створення цінності;
- п'ять ключових організацій з розробки не-фінансової звітності (GRI, SASB, IIRC, CDSB, CDP) оприлюднили намір працювати разом у напрямку розробки комплексної корпоративної звітності;
- фонд МФЗ (The IFRS Foundation) отримав потужну підтримку з боку інших організацій щодо створення концепції глобальної нефінансової звітності.

За даними річного звіту PwC з огляду підходів до звітності за 2020 рік (PwC's Annual Review of Reporting Practices in the FTSE 350), 74% аналізованих компаній у своїй звітності згадували хоча б одну з концепцій не-фінансової звітності: GRI, SASB, SDGs. Разом із тим, лише 30% компаній інтегрували екологічну, соціальну й управлінську стійкість (Environmental, Social, and Corporate Governance – ESG) до бізнес-стратегії [5, р. 10]. Такі тенденції свідчать про суттєве зростання ESG-ініціатив та їх відображення в інтегрованій звітності, втім, інкорпорація даних концепцій у стратегію бізнесу ще недостатня.

В аналітичних звітах Асоціації присяжних сертифікованих бухгалтерів [3] (Association of Chartered Certified Accountants – ACCA) здійснено огляд поточного стану та тенденцій і розвитку інтегрованої звітності за чотирирічний період (2016–2019):

- позитивна динаміка оприлюднення інтегрованої звітності загалом і ширше визнання концепції <IR> зокрема;
- у звітах, підготовлених відповідно до концепції <IR>, зростає кількість посилань на інші стандарти, рамки або протоколи звітності. Зокрема найбільш поширеною за посиланням є концепція GRI, а також дві системи звітності, які були розроблені нещодавно: рекомендації Робочої групи з розкриття фінансової інформації, пов'язаної з кліматом (Task Force on Climate-related Financial Disclosures – TCFD) та Цілей сталого розвитку ООН (UN's Sustainable Development Goals – SDGs);
- на відміну від загальної тенденції корпоративної звітності інтегровані звіти з часом стають коротшими або стислішими;
- більшість звітів визначає цільову аудиторію, яка рівномірно розподілена між постачальниками фінансового капіталу та іншими зацікавленими сторонами, що обумовлює зміст інтегрованої звітності;
- на основі експертної оцінки встановлено зниження якості інтегрованої звітності за останні чотири роки.

Отже, існування великої кількості стандартів та ініціатив з формування нефінансової звітності обумовлює ряд проблем теоретико-методичного, технічно-організаційного та інституційного характеру. Аналіз світових тенденцій розвитку інтегрованої звітності дозволяє стверджувати, що відбуваються процеси конвергенції та поступово здійснюється перехід від конкуренції за розподіл сфер впливу між ключовими організаціями у сфері

розробки стандартів до налагодження діалогу між ними з метою уніфікації, стандартизації й узгодженості між існуючими концепціями звітування. З іншого боку, спостерігається тенденція до розвитку інтегрованої звітності з урахуванням галузевої специфіки, що обумовлює потребу розробки галузевих стандартів інтегрованого звітування.

Список використаних джерел:

1. Єршова Н. Ю. Розвиток методологічних основ формування інтегрованої звітності. Науковий вісник Ужгородського університету. Серія «Економіка». 2016. Вип. 1. С. 451–459. URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/10861/1/РОЗВИТОК%20МЕТОДОЛОГІЧНИХ%20ОСНОВ%20ФОРМУВАННЯ%20ІНТЕГРОВАНОЇ%20ЗВІТНОСТІ.pdf>
2. Sustainability and Reporting Trends in 2025 – Preparing for the Future / GRI's Reporting 2025 Project: First Analysis Paper. May. 2015. URL: <https://csrjournal.com/wp-content/uploads/2015/06/Sustainability-and-Reporting-Trends-in-2025-Preparing-for-the-Future.pdf>
3. Martin R. Insights into integrated reporting 4.0: The story so far. URL: <https://www.accaglobal.com/uk/en/professional-insights/global-profession/Integratedreporting-4.html>
4. The time has come. The KPMG Survey of Sustainability Reporting 2020. URL: <https://assets.kpmg/content/dam/kpmg/xx/pdf/2020/11/the-time-has-come.pdf>
5. Reporting on a changing world / PwC's Annual Review of Reporting Practices in the FTSE 350. July 2021. 30 p. URL: <https://www.pwc.co.uk/audit/assets/pdf/reporting-on-a-changing-world.pdf>

ПІДТРИМКА З БОКУ ДЕРЖАВИ СТОСОВНО ПРОБЛЕМНИХ ІПОТЕЧНИХ КРЕДИТІВ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ

*Батракова Т. І., канд. екон. наук, доцент, Гурська А. Ю., магістр,
Запорізький національний університет*

З початку повномасштабної війни з боку росії на території України, вагомо збільшилася кількість проблемних кредитів для банків. Причинами цього стало те, що кредитні кошти були отримані на придбання майна, яке виступає заставою по кредиту, однак внаслідок війни позичальник втратив це майно та його платоспроможність знизилася.

З березня 2022 року по червень того ж року частка проблемних кредитів зросла з 305 млрд грн до 317,5 млрд грн (26,58% та 27,65% відповідно). Саме тому держава повинна реалізувати виважений та збалансований підхід до підтримки та вирішення проблеми непрацюючих кредитів [1].

У зв'язку з погіршенням фінансового стану позичальників, НБУ рекомендує банкам частіше пропонувати своїм клієнтам кредитні канікули або реструктуризацію боргу за споживчим кредитом. Суть кредитних канікул полягає у тому, що під час воєнного стану та 30 днів після його завершення, у разі прострочення позичальником платежів, споживач звільняється від сплати штрафів, пені та інших платежів, які передбачені укладеним договором. Однак, зобов'язання на повернення кредиту та відсотків залишається у повній мірі.